

Briff Ymchwil Y wybodaeth ddiweddaraf am adael yr Undeb Ewropeaidd

---

Awdur: Nigel Barwise

Dyddiad: 4 Rhagfyr 2017

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Gwasanaeth Ymchwil

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru, i gytuno ar drethi yng Nghymru, ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Awdur: **Nigel Barwise**
Dyddiad: **4 Rhagfyr 2017**
Rhif Papur: **17-035**

Cysylltwch â ni

Y Gwasanaeth Ymchwil
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

q: **0300 200 6315**
E: **Nigel.Barwise@Cynulliad.Cymru**
y: **seneddymchwil.blog**
a: **[@SeneddYmchwil](https://twitter.com/SeneddYmchwil)**
a: **Cynulliad.Cymru/Ymchwil**

© Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2017

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Briff Ymchwil

Y wybodaeth ddiweddaraf am adael yr Undeb Ewropeaidd

Cynnwys

1. Cyflwyniad	1
2. Datblygiadau yng Nghymru	1
Cynulliad Cenedlaethol Cymru.....	1
Llywodraeth Cymru.....	2
Newyddion.....	2
3. Datblygiadau yn yr Undeb Ewropeaidd	3
Y Cyngor Ewropeaidd	3
Y Comisiwn Ewropeaidd	3
Senedd Ewrop	4
Newyddion.....	4
4. Datblygiadau yn y Deyrnas Unedig.....	5
Llywodraeth y Deyrnas Unedig	5
Tŷ'r Cyffredin	5
Tŷ'r Arglwyddi.....	7
Newyddion.....	8
5. Yr Alban.....	8
Senedd yr Alban.....	8
Llywodraeth yr Alban	9
6. Gogledd Iwerddon	9
7. Y berthynas rhwng y Deyrnas Unedig ac Iwerddon.....	9
8. Adroddiadau a gyhoeddwyd	9

1. Cyflwyniad

Mae'r papur hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau sy'n berthnasol i Gymru o ran gadael yr Undeb Ewropeaidd. Mae'n cynnwys adrannau ar waith y Cynulliad a Llywodraeth Cymru; ar lefel yr Undeb Ewropeaidd; y Deyrnas Unedig; yr Alban ac Iwerddon. Mae'n ymdrin â'r cyfnod rhwng 15 a 29 Tachwedd, er y cyfeirir at ddiwyddiadau diweddarach lle mae gwybodaeth ar gael ar adeg y drafftio terfynol.

2. Datblygiadau yng Nghymru

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol

Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol yw prif bwyllgor y Cynulliad ar gyfer cydgyssylltu gweithgareddau cysylltiedig â Brexit o ran gwaith y Pwyllgorau.

Dyma sesiynau diweddaraf y Pwyllgor:

- 20 Tachwedd: Cynhaliodd y Pwyllgor sesiynau tystiolaeth gydag Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid ac Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru (**Trawsgrifiad**) ar gyfer ei ddau ymholiad cyfredol: **Gwydnwch a pharodwydd: ymateb gweinyddol ac ariannol Llywodraeth Cymru i Brexit a Goblygiadau'r Deyrnas Unedig yn gadael yr Undeb Ewropeaidd i Gymru.**
- 27 Tachwedd: Cyfarfu'r Pwyllgor ar y cyd â'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar gyfer sesiwn dystiolaeth gyda'r Prif Weinidog ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) (**Trawsgrifiad**). Yna, cynhaliodd y pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol sesiwn dystiolaeth arall gyda'r Prif Weinidog ar drafodaethau a pharatoadau Brexit. Yn y sesiwn ar y cyd, dywedodd y Prif Weinidog fod **Bil Parhad yr Undeb Ewropeaidd ar gyfer Cymru wedi cael ei baratoi** (BBC).

21 Tachwedd: Siaradodd David Rees AC, Mark Drakeford AC a Michael Russell MSP ar y Bil Ymadael a Datganoli yn "**Uwchgynhadledd Bil Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd**" yn y Guildhall yn Llundain.

5 Rhagfyr: Bydd David Rees yn siarad am **Brexit ac Economi Cymru** yn Fforwm Polisi Cymru, gyda Nathan Gill AC a Steffan Lewis AC yn gadeiryddion ar y diwrnod.

Cyhoeddir blogiau'r Gwasanaeth Ymchwil ar **Pigion**. Y blogiau Brexit diweddaraf yw **Negodiadau ynghylch Ymadawiad y Deyrnas Unedig o'r Undeb Ewropeaidd: Adroddiad Monitro**; pedwar ar Brexit a'r amgylchedd: Edrych ar baratoadau pwyllgorau deddfwrfeydd y Deyrnas Unedig: **Rhan 4 - Senedd y Deyrnas Unedig: Tŷ'r Arglwyddi, Rhan 3 - Senedd y Deyrnas Unedig: Tŷ'r Cyffredin, Rhan 2 - Senedd yr Alban a Rhan 1 - Cynulliad Cenedlaethol Cymru**; a thri chyhoeddiad: **Y sector cig coch; Y sector Ilaeth a hefyd Y diwydiant bwyd a diod yng Nghymru.**

Adroddiadau eraill

Mae'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig wedi cyhoeddi ei adroddiadau ar **Ardaloedd Morol Gwarchoddedig yng Nghymru, a Dyfodol Polisiau Amaethyddol a Datblygu Gwledig yng Nghymru.**

Mae Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau yn ystyried y defnydd a wneir o gefnogaeth gan yr Undeb Ewropeaidd ac effaith Brexit fel rhan o'i ymchwiliad i **Gwerthu Cymru i'r Byd.**

Mae'r Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau yn ystyried goblygiadau Brexit ar Hawliau Dynol fel rhan o'i ymchwiliad i Hawliau Dynol yng Nghymru. Cynhaliodd y Pwyllgor drafodaeth

anffurfiol ar y datblygiadau diweddaraf mewn perthynas â Brexit a Hawliau Dynol gyda'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol ac arbenigwyr o Gomisiwn y Cynulliad.

Mae'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol wedi dechrau adrodd ar ble gellid bod angen diwygio is-ddeddfwriaeth sy'n cael ei gyflwyno gerbron y Cynulliad ar hyn o bryd ar ôl i'r Deyrnas Unedig adael yr Undeb Ewropeaidd.

Mae'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol wedi lansio ei **Ymchwiliad i Bwerau ym Mil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) i wneud is-ddeddfwriaeth**. Daeth yr ymgynghoriad i ben ar 30 Tachwedd.

Y Cyfarfod Llawn

15 Tachwedd: Dadl Fer: **Camfanteisio ar fewnfudwyr i'r Deyrnas Unedig gan gangiau troseddol o fewnfudwyr**.

22 Tachwedd: **Etholwyd Jane Hutt i'r Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol yn lle Eluned Morgan, ac etholwyd Jenny Rathbone yn lle Jeremy Miles**.

22 Tachwedd: Dadl Fer: **Busnes ôl-Brexit a'r cyfleoedd i Gymru**.

Llywodraeth Cymru

16 Tachwedd: **Gwleidyddion Ewropeaidd yng Nghymru i drafod Brexit**. Cynhaliodd Llywodraeth Cymru Gynhadledd y Rhanbarthau Morol Ymylol. Llofnodwyd **Datganiad Caerdydd** yn y gynhadledd.

22 Tachwedd: **Mark Drakeford yn ymateb i Gyllideb yr Hydref Llywodraeth y Deyrnas Unedig**.

24 Tachwedd: Roedd Mark Drakeford ar banel **"Y Deyrnas Unedig, Iwerddon a Brexit"** yng nghyfarfod 2017 Cymdeithas Astudiaethau Ewropeaidd Cyfoes Iwerddon yn Nulyn.

27 Tachwedd: **"Fe wnawn ni gydwethio â'n ffermwyr i'w helpu i ateb heriau Brexit"** - Lesley Griffiths ar ddiwrnod agoriadol Ffair Aeaf Frenhinol Cymru.

27 Tachwedd: **Llywodraeth Cymru yn ehangu ei gwaith dramor er mwyn rhoi hwb i fasnach ar ôl Brexit**.

Newyddion

16 Tachwedd: **Brexit, cydraddoldeb a hawliau dynol yng Nghymru** (Gan Catherine May, Pennaeth y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yng Nghymru, yn yr adran Blogiau Brexit a Chymru)

20 Tachwedd: **Sector Tenantiaid Byd Amaeth angen Diwygio Trethi Tir er mwyn bod yn barod am Brexit** (Cymdeithas y Ffermwyr Tenant)

22 Tachwedd: **NFU Cymru yn tanlinellu pwysigrwydd mynediad at farchnad yr Undeb Ewropeaidd**.

27 Tachwedd: **Partneriaeth rhwng y Diwydiant a'r Llywodraeth yn darparu cynllun clir - Amaeth Cymru - Dyfodol Amaethyddiaeth yng Nghymru** (Cymdeithas y Ffermwyr Tenant)

28 Tachwedd: Maes Sioe Frenhinol Cymru: **Brexit a Senedd Ewrop: Beth mae'n ei olygu i fydd amaeth – Cymru** (Senedd Ewrop)

28 Tachwedd: **Mae'n rhaid i'r weledigaeth ffermio ar ôl Brexit ganolbwyntio ar gynhyrchu rhagor o fwyd ar lai o dir** (CLA)

3. Datblygiadau yn yr Undeb Ewropeaidd

Y Cyngor Ewropeaidd

17 Tachwedd: Piler Hawliau Cymdeithasol Ewrop: Cyhoeddi ac arwyddo.

17 Tachwedd: Sylwadau gan y Llywydd, Donald Tusk, ar ôl y cyfarfod anffurfiol o benaethiaid gwladwriaethau neu lywodraethau'r Undeb Ewropeaidd yn Gothenburg – yn cynnwys paragraff ar Brexit.

17 Tachwedd: Datganiad yn dilyn cyfarfod gweinidogol Cyfiawnder a Materion Cartref rhwng yr Undeb Ewropeaidd ac Unol Daleithiau America.

18 Tachwedd: Cyllideb yr Undeb Ewropeaidd ar gyfer 2018: Taro ar gytundeb.

20 Tachwedd: Ffermio organig: cadarnhau rheolau Ewropeaidd newydd.

20 Tachwedd: Asiantaeth Feddyginiaethau Ewrop i adleoli i Amsterdam yn yr Iseldiroedd, Awdurdod Bancio Ewrop i adleoli i Baris yn Ffrainc.

Y Comisiwn Ewropeaidd

16 Tachwedd: Trwyddedau preswyl i ddinasyddion o'r tu allan i'r Undeb Ewropeaidd – Pwynt uchaf newydd yn y trwyddedau preswyl cyntaf a gyhoeddwyd yn Aelod-wladwriaethau'r Undeb Ewropeaidd yn 2016 – Y prif fuddiolwyr o Wcráin, Syria a'r Unol Daleithiau.

16 Tachwedd: Mapio ffynonellau a lefelau llygredd aer yn Ewrop: y Comisiwn yn cyhoeddi Mynegai ac Atlas Ansawdd Aer newydd.

17 Tachwedd: Sylwadau agoriadol gan Jean-Claude Juncker, Llywydd y Comisiwn Ewropeaidd, yn y gynhadledd i'r wasg yn dilyn yr Uwchgynhadledd Gymdeithasol ar gyfer Swyddi Teg a Thwf.

18 Tachwedd: Cynhadledd y Cenhedloedd Unedig ar yr hinsawdd yn gwneud cynnydd ar weithredu Cytundeb Paris.

20 Tachwedd: Araith gan Michel Barnier yn y Ganolfan ar gyfer Diwygio Ewropeaidd ar destun 'Dyfodol yr Undeb Ewropeaidd', Barnier wrth y Deyrnas Unedig: Gallai cadw'n glos at fodol yr Undeb Ewropeaidd fod yn 'dyngedfennol' (Politico)

20 Tachwedd: Rheolau newydd ar gyfer ffermio organig: Datganiad gan y Comisiynydd Phil Hogan.

21 Tachwedd: Wythnos BBaCh Ewrop 2017 - BBaCh yn yr Undeb Ewropeaidd yn cynhyrchu hanner y fasnach mewn nwyddau o fewn yr Undeb Ewropeaidd – gyda chyfran ychydig yn uwch ar gyfer mewnforion.

22 Tachwedd: Pecyn yr Hydref y Semester Ewropeaidd: Ymdrechu am dwf cynaliadwy a chynhwysol.

24 Tachwedd: Cymorth gwladwriaethol: Y Comisiwn yn cymeradwyo mecanwaith gallu ar y cyd ar gyfer Iwerddon a Gogledd Iwerddon.

28 Tachwedd: Dimensiwn cymdeithasol Ewrop: Y Llywydd Juncker a'r Prif Weinidog Löfven yn cyflwyno ffordd ymlaen ar ôl yr Uwchgynhadledd Gymdeithasol.

29 Tachwedd: Anerchiad gan Michel Barnier yng Nghynhadledd Ddiogelwch Berlin.

Senedd Ewrop

Astudiaeth: **Brexit ac Iwerddon - Astudiaeth o Ystyriaethau Cyfreithiol, Gwleidyddol ac Economaidd.**

Astudiaeth: **Ffin glyfar 2.0 - Osgoi ffin galed ar ynys Iwerddon o ran rheoli Tollau a gallu pobl i symud yn rhydd.**

Astudiaeth: **Ymadawiad y Deyrnas Unedig ('Brexit') a Chytundeb Gwener y Groglith.**

15 Tachwedd: **Rheol y gyfraith a democratiaeth yng Ngwlad Pwyl dan fygythiad: dylid gweithredu gweithdrefn Erthygl 7 yr Undeb Ewropeaidd i atal torri rheol y gyfraith.**

16 Tachwedd: **Senedd Ewrop yn barod i ddechrau trafodaethau gyda llywodraethau'r Undeb Ewropeaidd ar ailwampio system Dilyn.**

18 Tachwedd: **Bargen cyllideb yr Undeb Ewropeaidd ar gyfer 2018: Senedd Ewrop yn rhoi hwb i fentrau ieuenctid a thwf.**

21 Tachwedd: **Rheolau clir ar offer pysgota wedi eu gwahardd a rhagor o hyblygrwydd i bysgotwyr yr Undeb Ewropeaidd.**

22 Tachwedd: **Bwyd organig: golau gwyrdd ar gyfer rheolau newydd yr Undeb Ewropeaidd.**

24 Tachwedd: **Brexit a Senedd Ewrop: Beth mae'n ei olygu o ran gwyddoniaeth ac ymchwil?**

Newyddion

14 Tachwedd: **Ewrop yn diystyru rheolau'r farchnad rydd yn llwyr i helpu ffermwyr - O'r diwedd, mae ffermwyr yn gwneud cynnydd gyda chwynion mai y nhw yw'r rhai sydd ar eu colled yn y gadwyn cyflenwi bwyd (Politico)**

15 Tachwedd: **Senedd Ewrop yn canslo trefniadau â Theresa May Uwch Aelodau Senedd Ewrop ddim eisiau aros ym Mrwsel ar ddydd Gwener i gyfarfod Prif Weinidog Prydain (Politico)**

15 Tachwedd: **Gwarged o €26.4 biliwn ym masnach nwyddau rhyngwladol ardal yr Ewro, a €3.1 biliwn o warged ar gyfer EU28 (Eurostat)**

16 Tachwedd: **PESCO: Pragmatig a bron â bod yn anwleidyddol (Darn barn yn Euractiv)**

16 Tachwedd: **Brexit: Sut mae'r Iseldiroedd yn paratoi ar gyfer 'dim bargaen' (BBC)**

16 Tachwedd: **Barnier yn dryllio gobeithion masnach Prydain – Mae'r ffaith bod Llundain yn mynnu gadael y farchnad sengl a'r undeb tollau'n golygu mai bargaen masnach rydd sylfaenol yw'r unig ddewis (Politico)**

17 Tachwedd: **Llinell amser Brexit Barnier: Dim bargaen pontio tan fis Hydref 2018 - Bydd yr amserlen yn peri braw i fusnesau sy'n awyddus am eglurder ôl-Brexit cyn gynted â phosibl (Politico)**

17 Tachwedd: **Prif Weinidog Iwerddon: Yr Undeb Ewropeaidd yn barod i aros am 'gonesiynau' Brexit (Politico)**

23 Tachwedd: **Brwsel yn anelu at ad-daliad cyllideb Prydain yn ystod trafodaethau Brexit (Politico)**

4. Datblygiadau yn y Deyrnas Unedig

Llywodraeth y Deyrnas Unedig

16-17 Tachwedd: Cyfarfodydd y Prif Weinidog â Phrif Weinidog Sweden Stefan Löfven; Taoiseach Iwerddon Leo Varadkar; Llywydd y Comisiwn Ewropeaidd, Donald Tusk, ac Arlywydd Macron o Ffrainc;

13 Tachwedd: Bydd Cytundeb Ymadael a Bil Gweithredu yn rhoi sail gyfreithiol i wahanu oddi wrth yr Undeb Ewropeaidd.

14 Tachwedd Diweddariad: Gwybodaeth am y Bil Ymadael: Trosolwg; Trosi a Chadw Cyfreithiau; Cywiro Pwerau; Pŵer i weithredu'r cytundeb ymadael; Datganoli; Siarter Hawliau Sylfaenol; Hawliau gweithwyr, Diogelu amgylcheddol; Diogelu defnyddwyr; Hawliau cytundebau; Geirfa; Asesiad effaith; Barn y Pwyllgor Polisi Rheoliadol; Dadansoddiad cydraddoldeb. Mae'r Memorandwm Pwerau Datganoledig yn nodi darpariaethau'r Bil sy'n rhoi pwerau i wneud deddfwriaeth ddatganoledig.

14 Tachwedd: Anerchiad David Davis yn UBS.

16 Tachwedd: Anerchiad David Davis i Uwchgynhadledd Economaidd Süddeutsche Zeitung, Berlin, David Davis yn methu â darbwyllo arweinwyr busnes yr Almaen ynghylch bargaen masnach rydd Brexit (The Telegraph Premium)

17 Tachwedd: David Davis: Mae rhai o wledydd yr Undeb Ewropeaidd eisiau symud ymlaen at drafodaethau masnach ôl-Brexit (Radio 4 via Politico)

17 Tachwedd: Gall y Deyrnas Unedig ac Iwerddon gryfhau cysylltiadau drwy Brexit: erthygl gan Boris Johnson yn yr Irish Times.

17 Tachwedd: Diweddariad David Davis i Dŷ'r Cyffredin ar drafodaethau gyda'r Undeb Ewropeaidd.

21 Tachwedd: Cyfarfod y Prif Weinidog â Sinn Féin a'r DUP.

23 Tachwedd: Y Prif Weinidog yn bresennol yn Uwchgynhadledd y Bartneriaeth Ddwyreiniol.

23 Tachwedd: David Davis yn cwblhau ei ymweliad ag Estonia.

Tŷ'r Cyffredin

Rhestr o ddiwygiadau i Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) hyd yn hyn.

15 Tachwedd: Cwestiynau Brexit ynghylch y ffin ag Iwerddon, a Deddf Iwerddon 1949.

15 Tachwedd: Cam pwyllgor Bil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael).

20 Tachwedd: Cyflwynwyd y Bil Trethiant (Masnach Trawsffinio) gerbron y Tŷ.

21 Tachwedd: Cwestiwn i'r Ysgrifennydd Tramor ar Adael yr Undeb Ewropeaidd: Polisi Tramor a Diogelwch.

21 Tachwedd: Cam pwyllgor Bil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael). 22 Tachwedd: Datganiad Ariannol.

28 Tachwedd: Cwestiwn Brys: Gadael yr Undeb Ewropeaidd: Asesiadau Effaith fesul Sector, Brexit: Astudiaethau'r Llywodraeth yn cael eu trosglwyddo i Aelodau Seneddol yng nghanol ffrae ynghylch cyfrinachedd (BBC)

28 Tachwedd: Dadl yn Neuadd San Steffan: **Economi Wledig Cymru.**

29 Tachwedd: Cwestiwn Brys ar gostau Brexit.

Pwyllgorau

Strategaeth Busnes, Ynni a Diwydiant: Tystiolaeth ysgrifenedig wedi ei chyhoeddi ar gyfer ei ymchwiliad i **effaith Brexit ar y diwydiant awyrfod. Sesiwn dystiolaeth, Trawsgrifiad, Airbus U.K. yn rhybuddio am beryglon Brexit wrth i China chwennych gwaith ar adenydd** (Bloomberg) - 21 Tachwedd. **Cwestiynu'r Ysgrifennydd Gwladol ar Brexit, economi 'gig' a'r Strategaeth Ddiwydiannol** - 29 Tachwedd.

Cyfansoddiad: Sesiwn dystiolaeth ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) gyda Keir Starmer (Llafur) a Tom Brake (Democrat Rhyddfrydol) - 29 Tachwedd.

Yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig: Sesiwn dystiolaeth ar Brexit: Y fasnach fwyd, Trawsgrifiad, erthygl Euractiv Strategydd amaeth: Byddai'n 'amhosibl' i gynhyrchwyr grawn y Deyrnas Unedig gystadlu y tu allan i'r Undeb Ewropeaidd - 15 Tachwedd. **Cyhoeddwyd tystiolaeth ysgrifenedig bellach. Effaith Brexit ar y diwydiannau llaeth, dofednod a moch** - sesiwn dystiolaeth ar 29 Tachwedd. **Cynhaliwyd sesiwn dystiolaeth ar 15 Tachwedd gyda chynrychiolwyr o ddiwydiant pysgota'r Deyrnas Unedig, Trawsgrifiad. Archwiliwyd effaith Brexit ar y diwydiant pysgota** hefyd ar 29 Tachwedd.

Craffu ar Ewrop: Cyhoeddodd y pwyllgor ymateb y Llywodraeth i adroddiad gan y pwyllgor a'i rhagflaenodd yn y Senedd flaenorol.

Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd: Cyhoeddi adroddiad ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) – 17 Tachwedd. **Llythyr at y Cadeirydd gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn anfon asesiadau effaith** - 27 Tachwedd. **Llythyr at yr Ysgrifennydd Gwladol gan y Cadeirydd ar asesiadau effaith** - 28 Tachwedd. Sesiwn dystiolaeth ar **Effaith Brexit ar fasnach** – 29 Tachwedd.

Materion tramor: Gohebiaeth gan y Swyddfa Dramor a Chymanwlad, ynghylch etholiadau'r Llys Cyfiawnder Rhyngwladol - 28 Tachwedd. **Holi'r Gweinidog Gwladol ynghylch Diplomyddiaeth y Deyrnas Unedig tuag at yr Undeb Ewropeaidd, Trawsgrifiad** – 28 Tachwedd. **Holi Academyddion am ddyfodol perthynas ddiplomyddol Prydain ag Ewrop** – 29 Tachwedd.

Iechyd: Sesiwn dystiolaeth gyda'r gweithlu nyrsio – 28 Tachwedd.

Materion Cartref: Cyhoeddi adroddiad dan y teitl 'Home Office delivery of Brexit: customs operations' - 16 Tachwedd. **Y Swyddfa Gartref yn cyflawni Brexit: mewnfudo, Trawsgrifiad** – 21 Tachwedd a **29 Tachwedd, a 10 Tachwedd** - Trawsgrifiad.

Hawliau dynol: Mae David Davis wedi ymateb i lythyr y Cadeirydd ar 2 Tachwedd ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) – 20 Tachwedd.

Masnach Rynwladol: Sesiwn dystiolaeth ar barhau i gymhwyso cytundebau masnach yr Undeb Ewropeaidd, Trawsgrifiad - 15 Tachwedd. **Lansio ymchwiliad i berthynas fasnach y Deyrnas Unedig gydag Awstralia a Seland Newydd** – 16 Tachwedd. **Dewisiadau masnach y Deyrnas Unedig y tu hwnt i 2019** – cyhoeddi ymateb y Llywodraeth – 17 Tachwedd. **Trawsgrifiad o dystiolaeth ar berthynas fasnach Unol Daleithiau America a'r Deyrnas Unedig** – 22 Tachwedd. Sesiwn dystiolaeth ar y **Bil Masnach** – 29 Tachwedd.

Gogledd Iwerddon: Holi Prif Weinidog Gibraltar ar Brexit a'r ffin dir, Trawsgrifiad – 15 Tachwedd. **Ymchwiliad newydd – Datganoli a democratiaeth yng Ngogledd Iwerddon: delio â'r diffyg** – 24

Tachwedd. Sesiwn tystiolaeth lafar, Y ffin dir rhwng Gogledd Iwerddon ac Iwerddon, gyda Chloe Smith a Robin Walker - 29 Tachwedd.

Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol: Sesiwn dystiolaeth ar Ddatganoli ac Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd - 28 Tachwedd. Cymal 11 yn cael ei ystyried yn ansensitif yn gyfansoddiadol, meddai PACAC – Adroddiad – 29 Tachwedd.

Materion yr Alban: Angen gweithredu ar frys i roi terfyn ar y methmat datganoli ar ddychwelyd pwerau, Adroddiad – 19 Tachwedd. Glasgow yn cynnal ail gyfarfod yr ymchwiliad i fewnfudo – 27 Tachwedd.

Y Trysorlys: Perthynas economaidd y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd Trawsgrifiad - 15 Tachwedd.

Materion Cymreig: Llythyr at y Cadeirydd gan y Prif Ysgrifennydd Gwladol Damian Green ar Brexit - 20 Tachwedd. Yn Ffair Aeaf Cymdeithas Amaethyddol Frenhinol Cymru, cynhaliwyd trafodaeth ar effaith Brexit gyda'r Pwyllgor, fel rhan o'i ymchwiliad i Brexit: amaeth, masnach a dychwelyd pwerau - 27 Tachwedd.

15 Tachwedd: Ysgrifennodd Cadeirydd Pwyllgor Gwyddoniaeth a Thechnoleg Tŷ'r Cyffredin at Ganghellor y Trysorlys i ofyn am i'r Deyrnas Unedig aros yn rhan o raglen ymchwil Horizon-2020.

Tŷ'r Arglwyddi

16 Tachwedd: Cwestiynau am Brexit: Trosglwyddo Data.

16 Tachwedd: Cwestiynau am Gydweithredu Parhaol wedi ei Strwythuro.

16 Tachwedd: Trafodaeth fer ar Brexit: Y Gwledydd Lleiaf Datblygedig.

20 Tachwedd: Cwestiynau am Brexit: Awyrennau.

20 Tachwedd: Trafodaeth fer ar Weinyddiaethau Datganoledig: Memorandwm Dealltwriaeth.

22 Tachwedd: Cwestiynau am Brexit: Croesi Ffiniau.

23 Tachwedd: Cwestiynau am Brexit: Gweinyddiaethau Datganoledig a dychwelyd pwerau.

23 Tachwedd: Cwestiynau am Brexit: Cyllid Ymchwil Iechyd Meddwl.

28 Tachwedd: Cwestiynau am Brexit: Cyhoeddi Aseidiadau Effaith.

Pwyllgorau

Pwyllgor Dethol yr Undeb Ewropeaidd: Y Pwyllgor yn ymateb i ymatebion y Llywodraeth ar yr adroddiadau ar Gibraltar a Thiriogaethau Dibynnol y Goron – 24 Tachwedd. Aeth dirprwyaeth i Gynhadledd rhif 58 y Pwyllgorau Seneddol ar gyfer Materion Undeb Seneddau'r Undeb Ewropeaidd (COSAC) yn Estonia – 26-28 Tachwedd. Llythyr gan David Davis ynghylch aseidiadau effaith - 27 Tachwedd.

Is-bwyllgor Ynni a'r Amgylchedd yr Undeb Ewropeaidd: Trafodaeth o amgylch y bwrdd gyda sefydliadau o'r Deyrnas Unedig ac Ewrop i archwilio effaith bosibl Brexit ar fasnach y Deyrnas Unedig mewn gwastraff, Trawsgrifiad – 22 Tachwedd. Llythyr at Michael Gove yn dilyn cyfarfod y pwyllgor ar 1 Tachwedd - 22 Tachwedd.

Is-bwyllgor Materion Allanol yr Undeb Ewropeaidd: Ystyriodd y Pwyllgor ymagwedd allanol yr Undeb Ewropeaidd at fudo ar 30 Tachwedd.

Is-bwyllgor Cyfiawnder yr Undeb Ewropeaidd: **Cyn-farnwyr yn archwilio'r effaith bosibl ar awdurdodaeth Llys Cyfiawnder yr Undeb Ewropeaidd ar ôl Brexit, Trawsgrifiad** – 21 Tachwedd.

Is-bwyllgor Materion Ariannol yr Undeb Ewropeaidd: sesiynau tystiolaeth ar **reoleiddio a goruchwyllo ariannol yn dilyn Brexit** – 15 Tachwedd a **29 Tachwedd**.

Is-bwyllgor Materion Cartref yr Undeb Ewropeaidd: Cafodd **goblygiadau iechyd gadael Euratom** eu harchwilio gan y Pwyllgor mewn sesiwn untro – 22 Tachwedd. **Gofal iechyd cyfatebol yn Iwerddon a Gogledd Iwerddon ar ôl Brexit** 15 Tachwedd. **Gofal iechyd cyfatebol ar ôl Brexit** ar 15 Tachwedd, a thrachefn ar **29 Tachwedd**.

Is-bwyllgor Marchnad Fewnol yr Undeb Ewropeaidd: Llythyr at y Cadeirydd gan Liam Fox ar **Awdurdod Atebion Masnach y Deyrnas Unedig** – 15 Tachwedd. Llythyr at y Cadeirydd gan Margot James ar **Brexit: cystadleuaeth** – 20 Tachwedd. Sesiwn ddilynol y Pwyllgor ar **wasanaethau masnach awyr ôl-Brexit** – 30 Tachwedd.

Newyddion

15 Tachwedd: Ffederasiwn y Busnesau Bach yn dweud **'na fydd Pwerdy'r Gogledd' oni bai bod cyllid yn cael ei roi yn lle cyllid yr Undeb Ewropeaidd ar gyfer y rhanbarth** (Chronicle Live)

15 Tachwedd: **Manfred Weber: Mae May yn gwybod y bydd Brexit yn peri difrod** Gadawodd arweinydd y dde-ganol yn Senedd Ewrop y trafodaethau gyda Phrif Weinidog Prydain 'yn fwy gobeithiol nag yr oedd pan aeth i'r cyfarfod.' (Politico)

15 Tachwedd: **Pobl o'r Deyrnas Unedig a thu allan i'r Deyrnas Unedig yn y farchnad lafur: Tachwedd 2017**. Amcangyfrifon o weithgarwch y farchnad lafur yn ôl cenedligrwydd a gwlad enedigol (ONS). **Cyrhaeddodd nifer y gweithwyr o'r Undeb Ewropeaidd yn y Deyrnas Unedig y lefel uchaf erioed ar ôl y bleidlais dros Brexit**. Mae'r ffigurau'n nodi cynnydd penodol ymysg pobl o Fwlgaria a Romania. (Politico)

15 Tachwedd: **Theresa May mewn sefyllfa gryfach nag y mae pethau'n ymddangos** (The Conversation)

17 Tachwedd: **Gweithredu ymadawiad y Deyrnas Unedig o'r Undeb Ewropeaidd** - Y Swyddfa Archwilio Genedlaethol.

23 Tachwedd: **Rhybudd diplomydd o India y bydd yn rhaid i Brydain dderbyn rhagor o fewnfudwyr os yw eisiau bargaen masnach rydd** (The Telegraph Premium)

25 Tachwedd: **'Dim bargaen rhwng yr Undeb Ewropeaidd a'r Deyrnas Unedig? Ni fyddai hynny'n ddiwedd y byd', medd pennaeth Sefydliad Masnach y Byd** (The Telegraph Premium)

28 Tachwedd: Y Pwyllgor Polisi Ariannol 'o'r farn' y gallai system fancio'r Deyrnas Unedig barhau i ategu'r economi real drwy Brexit anhrefnus. – **Adroddiad Sefydlogrwydd Ariannol Banc Lloegr, rhif 42**.

5. Yr Alban

Senedd yr Alban

Diweddariad Brexit Senedd yr Alban: **15 Tachwedd, 23 Tachwedd**.

Pwyllgor Materion Allanol: Trafodaeth ar **Lywyddiaeth Cyngor yr Undeb Ewropeaidd** gydag Ei Hardderchowgrwydd Tiina Intelmann (Llysgennad Estonia i'r Deyrnas Unedig) – 16 Tachwedd.

Pwyllgor Pwerau Datganoledig a Diwygio'r Gyfraith: 'Ni ddylai Gweinidogion y Deyrnas Unedig allu deddfu mewn meysydd datganoledig heb gydsyniad Llywodraeth yr Alban' – Adroddiad cyntaf ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) - 17 Tachwedd.

Llywodraeth yr Alban

20-21 Tachwedd: Edrych tua'r gogledd am degwch a thwf – Gogledd Ewrop yn troi ei golygon at yr Alban wrth i Fforwm Cylch yr Arctig ddechrau. Strategaeth yr Arctig ar gyfer yr Alban.

23 Tachwedd: Yr Ysgrifennydd Diwylliant yn rhoi sylwadau ar gais Dundee 2023.

24 Tachwedd: Yr Alban ac Iwerddon – Rhaid i gysylltiadau â chymdogion agos barhau.

25 Tachwedd: Yr Ysgrifennydd Diwylliant Fiona Hyslop yn ysgrifennu at y Comisiwn Ewropeaidd a Llywodraeth y Deyrnas Unedig ynghylch Prifddinas Diwylliant Ewrop 2023.

28 Tachwedd: Galwad am ddadansoddiad llawn o Brexit - Michael Russell yn gofyn i Lywodraeth y Deyrnas Unedig rannu dadansoddiadau gyda'r cyhoedd.

6. Gogledd Iwerddon

Mae'r Cynulliad wedi cyhoeddi EU Matters: BREXIT Negotiation Focus, sy'n cynnwys crynodeb o safbwyntiau negodi Llywodraeth y Deyrnas Unedig, y Cyngor Ewropeaidd a Senedd Ewrop.

The Brexit Hub: gwybodaeth a dolenni at adnoddau ar bwnc Brexit a Gogledd Iwerddon.

25 Tachwedd: Ffrynt Brexit caled arall Theresa May - Plaid Unoliaethol Ddemocrataidd Gogledd Iwerddon yn pennu hanfodion mater ffin Iwerddon.

7. Y berthynas rhwng y Deyrnas Unedig ac Iwerddon

Rhai cwestiynau ar Drafodaethau Brexit – 16 Tachwedd.

8. Adroddiadau a gyhoeddwyd

Pennaeth y Cenhedloedd Unedig: Mudo yn 'hynod ddymunol' os caiff ei reoli'n drugarog ac yn gyfrifol (Euractiv)

Yr hyn y gall trafodwyr Brexit sy'n trafod Gogledd Iwerddon heddiw ei ddysgu o'r berthynas rhwng Prydain ac Iwerddon yn 1973 (The Conversation)

Mae gan economi Gogledd Iwerddon lawer mwy i'w golli yn sgil Brexit caled nag economi'r Weriniaeth (The Conversation)

Pleidlais Brexit, Chwyddiant a Safonau Byw'r Deyrnas Unedig (Politico)

Sut i ddiogelu economiau'r Gorllewin ar gyfer y dyfodol - Prif feddylwyr economaidd yr Unol Daleithiau ac Ewrop yn dweud bod angen i ni ddechrau drwy drwsio ein gwleidyddiaeth (Politico)

Araf bach gyda'r elfennau cymdeithasol, Ewrop - Mae angen economi marchnad agored a rhwyd diogelwch cymdeithasol ddibynadwy ar Ewrop (Rasmussen, Prif Weinidog Denmarc, yn Politico)

Technoleg yn cynnig gobaith i'r Deyrnas Unedig ar ôl Brexit, ond ni fydd cost y cymorth yn rhad (Politico)

Ffinio ar Brexit: safbwyntiau cymunedau lleol yn rhanbarth ffin ganolog Iwerddon/Gogledd Iwerddon (UK in a Changing Europe)

Cysylltiadau rhynglywodraethol a physgodfeydd: dygymod â dylanwad anarferol yr Alban (UK in a Changing Europe)

Seicodrama Brexit yn mynd yn ôl y disgwyl yn union (UK in a Changing Europe)

'Fe fyddwch chi'n ei gasáu': pam mae'r 'dewis Norwy' yn gyfystyr â gwaseidd-dra hunan-fwriadol i'r Undeb Ewropeaidd (LSE Brexit)

Mae sicrhau symud data'n rhwydd ar ôl Brexit yn hollbwysig, ond mae'n ymddangos yn annhebygol ar hyn o bryd (LSE Brexit)

Pwy fydd yn casglu'r ffrwythau ac yn cynaeafu'r llysiâu ar ôl Brexit? Gallai adolygu'r Cynllun Gweithwyr Amaethyddol Tymhorol fod yn ateb (LSE Brexit)

Y ffin ag Iwerddon yn taro'n ôl (UK in a Changing Europe)

Llunio polisi bwyd a materion gwledig ôl-Brexit i Gymru (Blogiau Brexit a Chymru)

Prydeinwyr yn Sbaen: pedwar naratif eang ar Brexit (LSE Brexit)

Mae'n bryd i Brydain wynebu ei phrinder sgiliau ôl-Brexit (The Conversation)

Bargen fasnach 'sydyn' rhwng Prydain ac America? NAFTA yn awgrymu nad oes gobaith o hynny'n digwydd (The Conversation)

Pam y bu i 'adfeddiannu rheolaeth' gael y llaw uchaf ar 'brosiect ofn' (UK in a Changing Europe)

Gallai Brexit caled fod yn dda o ran trethi yn y Deyrnas Unedig (UK in a Changing Europe)

Hafan dreth Brexit: bygythiad i'r Deyrnas Unedig, nid i'r Undeb Ewropeaidd (UK in a Changing Europe)

Y rhwyg cyfandirol? Amlygiad economaidd i Brexit mewn rhanbarthau a gwledydd y naill ochr a'r llall i Fôr Udd (UK in a Changing Europe)

Mae Brexit wedi rhwygo'n agored raniadau heb eu cymodi yng Ngogledd Iwerddon (LSE Brexit)

Y stori fewnol am sut y bu i David Cameron yrru Prydain at Brexit (Ivan Rogers, darlith yng Ngholeg Hartford, adroddwyd yn Prospect)

Gwylwch y Bylchau: Brexit Bwyd, gwahaniaethau rheoleiddio a'r angen am fframwaith amaeth-fwyd newydd i'r Deyrnas Unedig (Blogiau Brexit a Chymru)